

An-Naazi'at

Description

Qiyaamaan haqa wali galaa hin jijjiramne keessaa isa tokkoodha. Zulmii ykn cunqursaa addunyaa keessatti bakka adda addaatti raawwatamu yommuu arginu, hidda sammuu keenya jalaa yaanni kuni ni xiixa, Guyyaa dhadachi haqummaa itti dhaabbatu jiraachu qaba. Zaalimni har'ama dachii badiin balleessu Guyyaan adabbii isaaf malu itti argatu jiraachun dirqama. Suuratu An-Naazi'at dhugaa wali galaa (Universal Truth) kana ifatti baasti. Hogganaa zaalimota kan ta'ame Fira'awna ibsuun dhadachi haqummaa dirqamaan akka barbaachisu namaaf himti. Kanaafu, Qiyaamaan dirqama dhufuu qabduudha. Garuu yoom dhuftii? Mee tafsiira (ibsa) suuratu An-Naazi'at haa jalqabnu.

79:1

بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِیْمِ

U'U'Z'U±U,,U†U'U'Z'U€U°Ø'U•Ø¹U'Z'U€U°ØªU•butanØ°U'Z'Ø±U'U, U<Ø§humnaan

[Malaaykota] humnaan butaniin.

79:2

یٰۤاَیُّهَا الَّذِیْنَ اٰمَنُوْا اذْكُرُوْا نِعْمَةَ اللّٰهِ الّٰتِیْ اَنْزَلَ عَلَیْكُمْ الْکِتٰبَ الَّذِیْ فِیْهِ اٰیٰتٌ لِّقَوْمٍ یَذَّكَّرُوْنَ

U'U'Z'U±U,,U†U'U'Z'U€U°Ø'U•Ø·U'Z'U€U°ØªU•luqqistootaU†U'Z'Ø'U'Ø·U<Ø§suuta

Luqqistoota suuta luqqisaniin

Tafsiira (1-2)

Rabbiin azza wa jalla amaloota malaykoota namoota keessatti itti gaafatamummaa guddaa qabaniin kakate. Itti gaafatamummaan kunis, kaafironni yommuu du'aman nafsee isaanii humnaan keessaa butuu fi baasudha. [Malaaykota] humnaan butaniin. Kana jechuun malaykoota nafsee kaafiraa humnaan butaniin Nan kakadha. Malaykoota irraa ramaddiin biraa immoo nafsee warra amananii (mu'mintoota) suutaa fi haala salphaan luqqisu ykn baasu. luqqistoota suuta luqqisaniin Kana jechuun Malaykoota suuta fi haala salphaan nafsee mu'mintoota luqqisaniin ykn baasaniin Nan kakadha.

Garee malaykootaa nafsee kaafiraa baasaniin, â€œkanneen butan (naaziâ€™aat)â€• jechuun ibse. Garee malaykoota nafsee muâ€™mintoota baasan immoo, â€œluqqistoota (naashixaax)â€• jechuun ibse. Maqaan â€œnaaziâ€™aatâ€• jedhu jecha, â€œnazâ€™aatâ€• jedhu irraa kan fudhatameedha. Hiika â€œNazâ€™aatâ€• keessaa tokko, â€œwanta tokko butuu fi bakka isaatii buqqisuudha.â€• Maqaan â€œnaashixaaxâ€• jedhu immoo jecha â€œnashxâ€• jedhu irraa fudhatame. Hiika â€œNashxâ€• keessaa tokko, â€œwanta tokko suuta baasu fi luqqisuudha.â€•

79:3

i'ç;ù•ùžù±ù,,ø³ù•ùžù°ø•ù•øùžù°øªù• ø³ùžø•ù;ù—ø§ùxi'¾

ù•ùžù±ù,,ø³ù•ùžù°ø•ù•øùžù°øªù•daaktotaø³ùžø•ù'ù
ù<ø§daakan,

Daaktota daakaniin

Tafsiira

Rabbiin azza wa jalla garee malaykoota keessaa malaykoota qilleensa keessa daakaniin kakata. Itti gaafatamummaa isaanii wanta Inni qindeessee fi murteesse hojii irra akka oolchaniin fi bakkaan gahan taasise.

Maqaan, â€œSaabihaatâ€• jedhu, jecha â€œsabhâ€• jedhu irraa fudhatame. Sabh jechuun bishaan ykn qilleessa keessa â€œdaakuâ€• dha. Kanaafu, â€œdaaktota daakaniinâ€• jechuun malaykoota samii irraa buâ€™uu fi gara samii ol bahuuf qilleensa keessa daakaniin Nan kakadha.

79:4

i'ç;ù•ùžù±ù,,ø³ù•ùžù°ø•ù•ù,ùžù°øªù• ø³ùžø•ù;ù,ù—ø§ùxi'¾

ù•ùžù±ù,,ø³ù•ùžù°ø•ù•ù,ùžù°øªù•dursitootaø³ùžø•ù'ù,ù<ø§durs

dursitoota dursaniin

Tafsiira

Kana jechuun ajajoota Rabbii hojii irra oolchuuf malaaykota gara fuunduraatti dursanii fi ariitin deemaniin kakadha. Malaykoonni ajajoota Rabbii hojii irra oolchuuf namootaa fi jinnoota ni dursu. Ariitidhaan wanta ajajaman ni hojjatu.

79:5

i'ç;ù•ùžù±ù,,ù;ù ù•ø-ùžø•ù'ù•ø±ùžù²øªù• ø£ùžù ù;ø±ù—ø§ùxi'¾

ù•ùžù±ù,,ù'ù ù•ø-ùžø•ù'ù•ø±ùžù²øªù•qindeessanÂ ø£ùžù

Ù' Ø±Ù<Ø§dhimma

[Malaaykota] dhimma qindeessaniin [Nan kakadha]!

[Tafsiira](#)

Kana jechuun malaykoota ajaja Gooftaa isaaniitiin dhimma addunyaa qindeessaniin Nan kakadha. Fakkeenyaaf, ajaja Rabbiitiin rooba roobsu, biqiltoota biqilchuu, fi kkf.

Rabbiin subhaanahu wa taâ€™TMaalaa gosoota malaykoota kanniiniitiin kakachuun duâ€™TMaan booda kaafamu fi wanti Guyyaa Qiyaamaa adeemsifamu haqa akka taâ€™TMe mirkaneessa.

79:6

ĩ'¿ÙŠÙŽÙ'Ù;Ù ÙŽ ØªÙŽØ±Ù;Ø-Ù•Ù•Ù• Ù±Ù,,Ø±Ù'ÙŽØ§Ø-Ù•Ù•ÙŽØ©Ù•Ù±Ù

ÙŠÙŽÙ'Ù'Ù

ÙŽGuyyaaØªÙŽØ±Ù'Ø-Ù•Ù•Ù•sochootuÙ±Ù,,Ø±Ù'ÙŽØ§Ø-Ù•Ù•ÙŽØ©Ù•sochootu

Guyyaa sochootun sochootu

79:7

ĩ'¿ØªÙŽØªÙ;Ø·ÙŽØ¹Ù•Ù‡ÙŽØ§ Ù±Ù,,Ø±Ù'ÙŽØ§Ø-Ù•Ù•ÙŽØ©Ù•Ù±Ù

ØªÙŽØªÙ'Ø·ÙŽØ¹Ù•Ù‡ÙŽØ§ni

hordoftiÙ±Ù,,Ø±Ù'ÙŽØ§Ø-Ù•Ù•ÙŽØ©Ù•itti aantun

Itti aantun ni hordofti

[Tafsiira \(6-7\)](#)

Akka lugaatti rajf jechuun sochii cimaadha. Rajafatil ardu jechuun dachiin sochii cimaa sochoote.

Kanaafu, **Raajifah** jechuun sababa sagalee cimaatiin **sochootu fi hurgufamtu tan taatedha**. Tan sagalee cimaan sochootu fi hurgufamtu dachiidha. Kanaafu, â€œGuyyaa sochootun sochootuâ€• jechuun, guyyaa dachiin sababa afuuffi xurunbaa tokkoffaatin sochii cimaa sochootu fi kirkirtuudha.Â

Guyyaa Qiyaamaa xurunbaan siâ€™TMa lama afuuffama. Siâ€™TMa tokkoffaaf yommuu afuufamu, addunyaan guutuun ni baddi, dachii fi gaarreen sochii cimaa ni sochoâ€™TMu, kan Rabbiin fedhe malee lubbu-qabeenyin hundi ni dhumu. Yeroo murtaaâ€™TMen booda afuuffin xurunbaa lamataa itti aana. Kanaafi ni jedha, â€œItti aantun ni hordoftiâ€• Kana jechuun afuuffi xurunbaa tokkoffaa booda afuuffin xurunbaa lammataa itti aane dhufa. Afuuffi xurunbaa lammataa kana keessatti uumamtoonni duâ€™TMan hundi qorannoo fi murtiif ni kaafamu. Afuuffin jalqabaa uumamtoota fixuudha, kan lammataa immoo kaasuu ykn jiraachisuudha. Rabbiin subhaanahu wa taâ€™TMaalaa afuuffi lamaan kana ilaalchise ni jedha:

وَنُفِخَ فِي الصُّورِ فَصَعِقَ مَنْ فِي السَّمَوَاتِ وَمَنْ فِي الْأَرْضِ إِلَّا مَنْ
 شَاءَ اللَّهُ ثُمَّ نُفِخَ فِيهِ أُخْرَىٰ فَإِذَا هُمْ قِيَامٌ يَنْظُرُونَ ﴿٦٨﴾

â€œXurumbaan ni afuufama. Warrii samiiwwan keessaatii fi warri dachii keessa jiran hunduu ni dhumu, nama Rabbiin fedhe malee. Ergasii yeroo lammataas ni afuufama, yeroma san isaan dhaabbatanii kan ilaalan taâ€™™u.â€• (Suuratu az-Zumar 39:68)

Gabaabumatti, “Guyyaa sochootun sochootu, itti aantun hordoftu” jechuun dhugumatti Guyyaa dachiin sababa afuuffi jalqabaatin sochii cimaa sochootu fi afuuffin lammataa itti aante dhufu, ni kaafamtu.

79:8

ṛ;ù,ù•ù,,ù•ù`ø`ùz ùšùžù`ù;ù ùžø!ù•ø°ù- ù^ùžø§ø-ù•ù•ùžø©ùœù`ṛ

ù,ù•ù,,ù•ù`ø`ùœqalbiwwan,ùšùžù`ù'ù ùžø!ù•ø°ù•Guyyaa
 san,ù^ùžø§ø-ù•ù•ùžø©ùœ[sodaan] hollatu,

Guyyaa san qalbiwwan [sodaan] hollatu.Â

Tafsiira

Kana jechuun Guyyaa Qiyaamaa, qalbiin namoota kafaranii fi badii gurguddaa hojjatanii sodaa, rifannaa fi jeequmsa cimaa guuttamti. Ciminna Guyyaa sanii fi adabbii itti deemaa jiran yommuu argan, qalbiin isaanii sodaa cimaa irraa kan kaâ€™™e garmalee ariitin dhikkisti. Dhiphinnaa fi jeequmsaan guuttamti.

79:9

ṛ;ø£ùžø`ù;øµùžù°ø±ù•ù‡ùžø§ ø©ùžù°ù`ù•ø¹ùžø©ùžù©ṛ³⁄₄

ø£ùžø`ù'øµùžùœù°ø±ù•ù‡ùžø§ijji
 isaaniiø®ùžùœù°ù`ù•ø¹ùžø©ùœgadi jettuudha

Ijji isaanii gadi jettuudha.

Tafsiira

Guyyaa san ijji namoota kanniinii salphinnaa fi sodaa isaanii irraa kan kaâ€™™e gara lafaa ilaalti. Sodaan qalbii isaanii waan guutuuf, naasun waan isaan dhamaasef, gaabbin waan isaan haguugeef ijji isaanii salphattuu taati.Â Rabbiin subhaanahu wa taâ€™™aala itti aanse haala namoota addunyaa keessatti duâ€™™aan booda kaafamu kijibsiisan dubbachuutti darba:

79:10

ṛ; ÛŠÛŹÛ, Û•Û^Û,, Û•Û^Û†ÛŹ Ø£ÛŹØ; Û•Û†Û^ÛŹØ§ Û,, ÛŹÛ ÛŹØ±Û; Ø-Û•Û^Ø-Û•Û^Û†ÛŹ Û•Û•ÛŠ Û±Û,, Û
ÛŹØ§Û•Û•Ø±ÛŹØ©Û•Û; Û ṛ%?

ÛŠÛŹÛ, Û•Û^Û,, Û•Û^Û†ÛŹ isaan ni jedhu Ø£ÛŹØ; Û•Û†Û^ÛŹØ§ sila
dhugumatti nuti Û,, ÛŹÛ ÛŹØ±Û' Ø-Û•Û^Ø-Û•Û^Û†ÛŹ ni
deebifamna Û•Û•Û%-itti Û±Û,, Û' ØÛŹØ§ Û•Û•Ø±ÛŹØ©Û•Û ha
duraanii?

Isaan ni jedhu, â€œSila dhugumatti nuti haala duraanitti ni deebifamnaa?Â

79:11

ṛ; Ø£ÛŹØ; Û•Ø°ÛŹØ§ ÛfÛ•Û†Û^ÛŹØ§ Ø'Û•Ø, ÛŹÛ°Û Û—Ø§ Û†Û^ÛŹØ®Û•Ø±ÛŹØ©Û—Û; Û; ṛ?

Ø£ÛŹØ; Û•Ø°ÛŹØ§ Sila erga ÛfÛ•Û†Û^ÛŹØ§ taane Ø'Û•Ø, ÛŹÛ€Û°Û
Û<Ø§ lafee Û†Û^ÛŹØ®Û•Ø±ÛŹØ©Û<bututte

Sila erga lafee bututte taanee moo?

[Tafsiira \(10-11\)](#)

“Isaan ni jedhu, â€œSila dhugumatti nuti haala duraanitti ni deebifamnaa? Sila erga lafee bututte taanee moo?”Â Kana jechuun kaafironni duâ€™TMaan booda ni kaafamtu yommuu jedhaman, â€œSila dhuguma nuti erga uunee lafee bututte taanee booda gara jireenyaa ni deebinaa??! Oduun kuni fagoodha. Hin dhugoomsinu.â€• jedhu. Gaafin isaan gaafatan kuni dhugaa beeku fi dhugoomsuf osoo hin taâ€™TMin kijibsiisuu fi itti qoosufi.

â€œDuâ€™TMaan booda kaafamuun hin jiruâ€• jechuun yommuu kijibsiisan, ragaa qabatamaa ittiin morman hin qaban. Garuu ragaaleen Rabbii qabatamaa taâ€™TMan hidda sammuu fi wiirtuu yaadaa isaanii keessatti kan lixeedha. Garaa haadhaa keessatti uumamuun dura dhabama turan. Ergasii Rabbiin subhaanahu wa taâ€™TMaalaa isaan argamsiise. Kanaafu, akkuma jalqaba isaan uume, erga duâ€™TManii lafeen isaanii bututtee fi biyyee dachiitiin walitti makamtee boodas isaan deebisuu irratti Dandaâ€™TMaadha. Â

Kutaalee qaamaa xixxiqoo hunda dachii keessatti badan tokkoon tokkoon qaamatti deebisee qaama guutuu ijaarun dirqamaa miti. Kana irra, qaama isaanii irraa haftee hin banne â€œAjbu az-zanabi (lafee eegee)â€•Â jedhamtu gahaadha. Lafee xiqqoo tana irraa qaama guutuu ijaara. Akkasumas, wanta isaan irra turan ilaalchise beekumsi Rabbii gahaadha. Lafeen isaanii tokkoon tokkoon eessa akka jirtu sirritti beeka. Kanaafu, â€œetaâ€™TMaaâ€• yoo isaaniin jedhe, akkuma yeroo jalqabaa isaan uumee taâ€™TMu

79:12

ir'ũ; ØŸÛ•Ø°Û; Û†ÛŽØ§Ø-ÛŽÛ%Û°Û‡Û• Ø±ÛŽØ·Û·Û·Û‡Û·ÛŸ Ø·Û·Û±Û,,Û;Û·Û^ÛŽØ§Ø-Û·Û±Û,,Û
Û·Û,ÛŽØ-Û·ÛŽØ³Û· Ø·Û·Û·Û·Û%Û;Ûi'¾

ØŸÛ•Ø°Û' YommuuÛ†ÛŽØ§Ø-ÛŽÛ®Û°Û‡Û·isatti
lallabeØ±ÛŽØ·Û·Û·Û‡Û·ÛŸGooftaan
isaaØ·Û·Û±Û,,Û'Û·Û^ÛŽØ§Ø-Û·Ûsulula keessattiÛ±Û,,Û'Û
Û·Û,ÛŽØ-Û·ÛŽØ³Û·qulqulleefamaaØ·Û·Û·Û·Û%ÛXuwaa

Yommuu Gooftaan isaa sulula qulqulleefamaa â€œXuwaaâ€• keessatti isatti lallabee.

79:17

ir'ũ;Û±Ø°Û;Û‡ÛŽØ·Û; ØŸÛ·Û,,ÛŽÛ%Û°Û·Û·Û·Û±Û;Ø·ÛŽÛ·Û;Û†ÛŽ ØŸÛ·Û†Û·ÛŽÛ‡Û·Û·Û
Ø·ÛŽØ°ÛŽÛ%Û°Û;Û§i'¾

J,,ÛŽÛ%Û°Û°garaÛ·Û·Û·Û±Û'Ø¹ÛŽÛ·Û'Û†ÛŽFira'awna.ØŸÛ·Û†Û·Û·ÛŽÛ‡Û·Û·ÛŸdhuguma
inniØ·ÛŽØ°ÛŽÛ%Û°Û°daangaa darbe

Gara Firaâ€™TMawnaa deemi, dhugumatti inni daangaa darbee jira.

Tafsiira (15-17)

â€œSila oduun Muusaa si gahee?â€• Kuni gaafi nama wallaalaa barsiisuu fi nama beekaa yaadachisuuf barbaadameedha. Kana jechuun, oduu nabii Muusaan wal qabate kana hubannoon dhageefadhu.Â â€œ Yommuu Gooftaan isaa sulula qulqulleefamaa, â€œXuwaaâ€• keessatti isatti lallabeeâ€•

Sulula jechuun gaarreen jidduutti lafa gadi buâ€™TMaa taâ€™TMeedha. Sululli qulqulleefamaan Xuwaa jedhamu sulula gaara Xuur cinaatti argamuudha. Sulula kana keessatti Rabbiin subhaanahu wa taâ€™TMaala Muusaa ni dubbise, Ergamaa taasisee gara Firaâ€™TMawnaa fi ummataa isaa erge. â€œGara Firaâ€™TMawnaa deemi, dhugumatti inni daangaa darbee jira.â€• kana jechuun cunqursaa, zulmii fi kufrii isaatiin, daangaa moottonni abbaa irree darban innis darbee jira. Firaâ€™TMawni namoota cunqursuun, isaan miidhun, Gooftaa isaatti kafaruu fi garmalee of tuuluun daangaa darbee jira. Kanaafu, kanarraa isa deebisuuf gara isaa deemii jecha laafaan isa dubbisi.

79:18

ir'ũ·ÛŽÛ,Û·Û,,Û; Û‡ÛŽÛ,, Û,,Û·Û·ÛŽÛfÛŽ ØŸÛ·Û,,ÛŽÛ%Û°Û·Û·Û·Û±Û;Ø·ÛŽÛ† Ø°ÛŽØ²ÛŽÛfÛ·ÛŽÛ%Û°Û;Ûi'¾

Jedhi, â€œOf qulqulleessuf fedhii qabdaa?

Tafsiira

Rabbiin azza wa jalla Firaâ€™TMawna gara diini Rabbii haqaatti dubbii lafaa fi kabaja qabuun akka waamuu fi dubbii yeroo isaa san keessatti moottota dubbisaniin akka dubbisuu Nabii Muusaa (aleyh salaam) barsiisa. Akkasumas, haala ajajaa fi dhoowwutin osoo hin taâ€™TMin haala gaafitiin gara

fi wantoota ishii keessa jiran uumuun nama uumuu caalaa jaba fi guddaadha. Rabbiin subhaanahu wa taâ€™TMaalaa ni jedha:

لَخَلَقُ السَّمَوَاتِ وَالْأَرْضِ أَكْبَرَ مِنْ خَلْقِ النَّاسِ وَلَكِنَّ
أَكْثَرَ النَّاسِ لَا يَعْلَمُونَ ﴿٥٧﴾

â€œDhugumatti, uumamni samiiwwanii fi dachii uumama namootaa caalaa guddaadha. Garuu irra hedduun namootaa hin beekan.â€• Suuratu Ghaafir 40:57

Samii fi dachii yommuu ilaalan garmalee gurguddoodha. Namoonni immoo isaan lamaaniin wal bira yommuu qabaman akka mixii (dangadaati). Samii fi dachii garmalee gurguddatanii fi balâ€™TMattan kanniin Kan uume, namoota erga duâ€™TManii booda isaan deebisuun ykn kaasun itti ulfaataa? Rabbiin subhaanahu wa taâ€™TMaalaa ni jedha:

أَوَلَيْسَ الَّذِي خَلَقَ السَّمَوَاتِ وَالْأَرْضَ بِقَدِيرٍ عَلَىٰ أَنْ يَخْلُقَ مِثْلَهُمْ
بَلَىٰ وَهُوَ الْخَلَّاقُ الْعَلِيمُ ﴿٨١﴾

â€œSila samiiwwanii fi dachii Kan uume fakkaataa isaanii uumuu irratti dandaâ€™TMaa mitii? Eyyeen [ni dandaâ€™TMa]! Inni akkaan Uumaa, Beekaadha.â€• Suuratu Yaasin 36:81

Kana jechuun samiiwwanii fi dachii garmalee gurguddatanii fi balâ€™TMatan kanniin uumuu kan dandaâ€™TMee, duâ€™TMaan booda akkuma duraan turanitti isaan deebisuu irratti dandaâ€™TMaa mitii? Eyyeen, erga duâ€™TManii qaamni isaanii biyyee fi lafee bututte taâ€™TMee booda deebisuu irratti dandaâ€™TMaadha. Sababni isaas, Inni wantoota hundaa irratti dandaâ€™TMaa waan taâ€™TMeef wanti Isatti ulfaatu fi jabaatu tokkollee hin jiru. Kanaafi, itti aanse ni jedha, â€œInni akkaan Uumaa, Beekaadha.â€• Al-Khallaq jechuun wanta fedhe baayâ€™TMinnaan Kan uumu fi yeroo hundaa uumuun amala (sifata) Isaa kan taâ€™TMeedha. Yeroo hundaa wanta fedhe uuma.â€• *Yeroo hundaa wanta fedhe Kan uumuu erga taâ€™TMee, duâ€™TMaan booda namoota lamuu uumuun kaasuu ni dandaâ€™TMaa jechuudha.*â€• Itti aanse â€œBeekaadhaâ€• jechuun jabeesse. Lafeen namootaa dachii keessa eessa akka jirtu, lakkoofsi namoota duâ€™TManii fi gara fuunduraatti dhufanii hunda ni beeka. Samii fi dachii keessatti wanti Isarraa dhokatu tokkollee hin jiru. Kanaafu, bakkaa fi yeroo kamittu haa duâ€™TMan, Guyyaa Qiyaamaa isaan kaasuun bakka tokkotti walitti isaan ni fida. Qurâ€™TMaana keessatti:â€• â€œEessallee yoo taatan, Rabbiin [Guyyaa Qiyaamaa] hunda keessanuu ni fida. Dhugumatti, Rabbiin waan hundaa irratti Dandaâ€™TMaadha.â€•â€• Suuratu al-Baqara 2:148

â€œInni ishii ni ijaare. Olka'iinsa ishii ol kaasee,â€•â€• Kana jechuun samii ijaarsa guddaa fi sirraawaa hanqinni fi iddoon duwwaan keessa hin jirre ni ijaare. Dachii akka xaaraa gochuun ijaarsa ishii ol kaasee garmalee ol fageesse. Hawaa balâ€™TMaa keessatti iddoo ishiif murtaaâ€™TMetti ni qabe. Guddinna ishii waliinu dachii irratti hin kuftu, bakka ishii irraayis hin sochootu.â€• â€œishii wal qixxeesseâ€•â€• kana jechuun dhoohinsaa fi wal darbuu tokko malee samii wal-qixxeesse guutuu ishii

Ø£ÙŽØ®Ù'Ø±ÙŽØ-ÙŽbaaseÙ Ù•Ù†Ù'Ù‡ÙŽØ§ishii keessaa,Ù
ÙŽØ§Ù“Ø;ÙŽÙ‡ÙŽØ§bishaan ishiiÙ^ÙŽÙ
ÙŽØ±Ù'Ø¹ÙŽÙ€Ù°Ù‡ÙŽØ§wanta dheedamu

Ishii keessaa bishaan ishiitii fi wanta dheedamu ni baase.

[Tafsiira](#)

KanaÂ jechuun ogummaa fi guddinna dandeetti Isaatiin dachii keessaa bishaan ishii ni baase. Bishaan erga baasee booda wanta lubbu-qabeeyyin dheedan, kan akka margaa, ukaâ€™aa fi kanneen biroo ni baase. Wanta dheedamu erga baasee booda midhaan namoonni sooratanii fi firaafiree ni baase.Â

79:32

ĩ¿Ù^ÙŽÙ±Ù,,Ù;Ø-Ù•Ø·ÙŽØ§Ù,,ÙŽ Ø£ÙŽØ±Ù;Ø³ÙŽÙ%Ù°Ù‡ÙŽØ§Ù£Ù€ĩ³⁄₄

Ù^ÙŽÙ±Ù,,Ù'Ø-Ù•Ø·ÙŽØ§Ù,,ÙŽgaarren,Ø£ÙŽØ±Ù'Ø³ÙŽÙ€Ù°Ù‡ÙŽØ§sirritti
gadi dhaabe,

Gaarreenis sirritti gadi-dhaabe.

[Tafsiira](#)

Dachiin akka tasgabbootuu fi hin sochooneef ishii keessatti gaarreen sirritti gadi dhaabun akka shikaalii taasise.

79:33

ĩ¿Ù ÙŽØªÙŽÙ°Ø¹Ù—Ø§ Ù,,Ù·ÙŽÙfÙ•Ù Ù; Ù·ÙŽ Ù,,Ù•Ø£ÙŽÙ†Ù;Ø¹ÙŽÙ°Ù Ù•ÙfÙ•Ù Ù;Ù£Ù€ĩ³⁄₄

Ù ÙŽØªÙŽÙ€Ù°Ø¹Ù<Ø§wanta yeroo gabaabaf itti
fayyadamanÙ,,Ù'ÙŽÙfÙ•Ù
Ù'isiniifÙ^ÙŽÙ,,Ù•Ø£ÙŽÙ†Ù'Ø¹ÙŽÙ€Ù°Ù Ù•ÙfÙ•Ù Ù'beelladota,

Isinii fi beelladoota keessaniif itti fayyadama akka taâ€™uuf.

[Tafsiira](#)

Kana jechuun wantoota kanniin kan uumeef isinii fi beelladonni keessan akka itti fayyadamaniif.Â Bishaan, margi fi biqiltoonni wantoota namoonni fi beelladonni itti fayyadamaniidha.

Arabiffan â€œMataaâ€™aaâ€™• jechuun wanta yeroo gabaabaaf itti fayyadamanii ergasi dhumarratti baduudha. Rabbiin subhaanahu wa taâ€™aalaa Kitaaba Isaa keessatti faayaa fi faayda addunyaatiif jecha, â€œMataaâ€™aaâ€™• jedhu filate. Wanta Jannata keessatti namoota gammachiisu immoo jecha â€œcenaâ€™mim (qananii)â€™• jedhu filate. Sababni isaas, wanti Jannata keessa jiru gonkumaa hin badu. Wanti addunyaa keessa jiru

Ù•ÙžØŸÙ•Ù†Ù‘Ùždhugumatti,Ù±Ù,,Ù’Ø–ÙžØÙ•ÙšÙ ÙžJahiim
(Jahannam),Ù‡Ù•Ù%ÙžishiinÙ±Ù,,Ù’Ù ÙžØ£Ù’Ù^ÙžÙ%Ù°itti-
gala

dhugumatti Jahiim itti-gala [isaati]

[Tafsiira \(37-39\)](#)

â€œNamni daangaa darbee fi jireenya addunyaa filate, dhugumatti Jahiim itti-gala [isaati].â€ƒKana jechuun namni badii gurguddaa hojjachuun daangaa Rabbiin kaaâ€™me darbee fi Aakhirah guutumatti dhiisee jireenya addunyaa filate, gahuumsi fi iddoon jireenya isaa Jahannami. Asitti jireenya addunyaa jechuun qananii fi faaya ishiiti.

79:40

ĩ¿Ù^ÙžØ£ÙžÙ Ù•ÙžØ§ Ù ÙžÙ†Ù; Ø@ÙžØ§Ù•Ùž Ù ÙžÙ,ÙžØ§Ù Ùž Ø±ÙžØ•Ù‘Ù•Ù‡Ù•Ù
Ù^ÙžÙ†ÙžÙ‡ÙžÙ% Ù±Ù,,Ù†Ù‘ÙžÙ•Ù;Ø³Ùž Ø¹ÙžÙ†Ù• Ù±Ù,,Ù;Ù‡ÙžÙ^ÙžÙ%Ù°Ù±Ù ĩ³⁄₄

Ù^ÙžØ£ÙžÙ Ù‘ÙžØ§immooÙ
ÙžÙ†Ù’namniØ®ÙžØ§Ù•ÙžsodaateÙ ÙžÙ,ÙžØ§Ù
ÙždhaabbachuØ±ÙžØ•Ù‘Ù•Ù‡Ù•Ù!Gooftaa isaa
[dura],Ù^ÙžÙ†ÙžÙ‡ÙžÙ%dhorge,
fiÙ±Ù,,Ù†Ù‘ÙžÙ•Ù’Ø³Ùžlubbuu
ofiiØ¹ÙžÙ†Ù•irraaÙ±Ù,,Ù’Ù‡ÙžÙ^ÙžÙ%Ù°wanta lubbuun
hawwitu

Namni Gooftaa isaa dura dhaabbachuu sodaateeÂ fi lubbuu ofii waan ishiin hawwitu irraa dhoorge immoo,

79:41

ĩ¿Ù•ÙžØŸÙ•Ù†Ù‘Ùž Ù±Ù,,Ù;Ø–ÙžÙ†Ù‘ÙžØ©Ùž Ù‡Ù•ÙšÙž Ù±Ù,,Ù;Ù ÙžØ£Ù;Ù^ÙžÙ%Ù°Ù±Ù;ĩ³⁄₄

Ù†Ù‘Ùždhugumatti,Ù±Ù,,Ù’Ø–ÙžÙ†Ù‘ÙžØ©ÙžJannaniÙ‡Ù•Ù%ÙžishiinÙ±Ù,,Ù’Ù
ÙžØ£Ù’Ù^ÙžÙ%Ù°itti gala.

dhugumatti Jannani itti-gala [isaati]

[Tafsiira \(40-41\)](#)

Namni Gooftaa isaa dura dhaabbachuu sodaateeÂ fi lubbuu ofii waan ishiin hawwitu irraa dhoorge immoo, dhugumatti Jannani itti-gala isaati.Â Kana jechuun namni qorannoof Rabbiin fuundura dhaabbachuu sodaatee fi

wanta badaa nafseen isaa hawwitu irraa dhoowwe, Jannani iddoo jireenya isaati. Asitti wanti nafseen hawwitu wanta badaa Rabbiin dhoowwedha. Kan akka kufrii, shirkii, of-tuulu, sagaagalummaa, haqa malee nama ajjeesu, qabeenya namaa nyaachu fi kkf. Namni ‘wanta hojjadhuuf Rabbiin Guyyaa Qiyaamaa na gaafata’ jedhe sodaachuun kana hundarraa nafsee ofii dhoowwe, Jannani mana isaa itti galuudha.

Mee aayata 37-39 fi 40-41 wal-bira haa qabnu:

1-Namni aayah 37-39 keessatti dubbatame daangaa Gooftaa isaa darbe. Kanaaf, Aakhiraa guutumatti dhiisee jireenya addunyaa filate, fedhii lubbuu isaa hordofe. Namni aayah 40-41 keessatti dubbatame immoo Gooftaa isaa fuundura dhaabbachu sodaatee lubbuu isaa wanta badaa ishiin hawwitu irraa dhoorge.

2-Kan jalqabaa gahuumsi dhumaa isaa Jahannami, kan lammataa immoo Jannata. Kanaafu, namoota lamaan kanniin keessaa kamiin ta’uu barbaaddaa?

79:42

ir’i; ÛŠÛŽØ³Û;â€•Û”ÛŽÛ,,Û•Û`Û†ÛŽÛfÛŽ ÆÛŽÛ†Û• Û±Û,,Ø³Û‘ÛŽØ§Ø¹ÛŽØ©Û• Ø£ÛŽÛŠÛ‘ÛŽØ§Û†ÛŽ Û•Ø±Û;Ø³ÛŽÛ%Û°Û†ÛŽØ§Û±Ûçï’¾

ÛŠÛŽØ³Û’Û€Û€Û”ÛŽÛ,,Û•Û`Û†ÛŽÛfÛŽsi
ÛŽÛ†Û•waa’eeÛ±Û,,Ø³Û‘ÛŽØ§Ø¹ÛŽØ©Û•Qiyaamaa,Ø£ÛŽÛŠÛ‘ÛŽØ§Û†ÛŽyoomÛ
Û•Ø±Û’Ø³ÛŽÛ€Û°Û†ÛŽØ§dhufaatin?

Waaâ€™ee Qiyaamaa ilaalchisee â€™Dhufaatin (geenyi) ishii yoomi?â€™ [jechuun] si gaafatu.

Tafsiira

Aayah keessatti â€™**Mursaahaa**?â€™ jechuun maal jechuudhaa? Maxxantuun â€™-haaâ€™ maq-dhaala, â€™ishiiâ€™ jedhu bakka buuti. Amma wanti beeku barbaannu jecha â€™**mursaa**â€™ jedhuudha. Jechi â€™mursaaâ€™ jedhuu xumura, â€™arsaaâ€™ jedhu irraa kan horsifameedha. Hiika â€™Arsaaâ€™ keessaa tokko, â€™Irraa buâ€™TMuuf doo buufata ishii (galaana daarii) geessudha.â€™ Kanaaf**mursaa** jechuun, â€™geenyi, gahiinsi, dhufaati (arrival)â€™ taâ€™TMa.Â Hiikni biraa, â€™Arsaaâ€™ gadi dhaabudha. Hiikni lamaan kunniin Qiyaamaaf kan taâ€™TMuudha.Â

Jechi â€™Mursaahaaâ€™ jedhu â€™argamuuâ€™ Qiyaamaa agarsiisuuf itti fayyadamame. Kanaafu, â€™**Dhufaatin(geenyi) ishii yoomi?**â€™ jechuun â€™Qiyaamaan yoom dhaabbatti?’ Yookiin “Yoom argamtii?â€™ jechuudha. Hiikni biraa, â€™mursaaâ€™ galaana daarii iddoo (buufata) dooniin itti dhaabbattuudha. Jecha Mursaahaa fayyadamuun dubbii bareechisuuf qofa osoo hin taâ€™TMin, wanta barbaachisaa taâ€™TMee wal fakkeessun ibsuu fi haqa Qiyaamaa akka namoonni hubatan taasisuufi.

Â Yunivarsin erga uumame irraa kaasee tartiiba isaa eeggate yeroo yeroon wal hordofe deemmuun, doonii galaana irra deemtuun wal fakkaata. Dooniin tuni adeemsa ishii keessatti iddoo adda addaatti jijjiramaa fi sochii haarawa horatti. Wanti samii fi dachii keessa jiraniis sochoâ€™TMuu fi jijjiramu itti fufuu. Sochiin kuni hin dhaabbatu hanga Qiyaamaan dhaabbattutti malee. Dubbii akkanatti ifaa haa goonu: **addunyaan, dooni galaana keessa deemtuun** wal fakkaatti. **Qiyaamaan, immoo iddoo fi yeroo dooniin itti dhaabbattuun** wal fakkaatti.

1-Akkuma dooniin galaana bishaanii keessatti sochii itti fuftuun, addunyaan tunis galaana yeroo keessa sochii ishii itti fufti. Fkn, aduun, jiiyni fi urjiileen sochii fi naannaâ€™TMuu isaanii itti fufu.

2-Doonin erga deemte booda buufata dhumaa itti dhaabbattu qabdi, addunyaan tunis yeroo itti dhaabbattu qabdi. Yeroo kanaan Guyyaa Qiyaamaa jennaan. Kanaafu, akkuma dooniin deemte

„Ù‘Ø‘ÙŽØ«Ù•Ù‘Ù“Ø§Ù’turanØ¥Ù•Ù„Ù‘ÙŽØ§maleeØ¹ÙŽØ‘Ù•ÙŠÙ‘ÙŽØ©Ù‹waaree boodaØ£ÙŽÙ^Ù’yookiinØ¶Ù•ØÙŽÙ€Ù°Ù‡ÙŽØ§waaree dura

Guyyaa ishii argan akka waan waaree booda yookiin waaree dura malee homaa hin turre [isaanitti fakkaata].

Tafsiira

Waaree booda jechuun laaqana ykn zuhrii boodarraa kaase hanga aduun seentu waqtii jiruudha. **Waaree dura (duhaa)** jechuun immoo ganama irraa kaasee hanga aduun walakkaa samii geessu waqtii jiruudha. Namoonni Guyyaa Qiyaamaa yommuu kaafaman, addunyaa keessa waaree dura yookiin waaree booda malee homaayyu akka hin turre isaanitti fakkaata. Guddinni fi ulfaatinna Guyyaa sanii yommuu argan jireenyi addunyaa garmalee isaanitti gabaabbatti.

Hii kni biraa aayah tanaa akkana taâ€™™a: Guyyaa Qiyaamaa yommuu qabrii isaanii keessaa kaafaman qabrii keessa waaree dura yk waaree boodaa malee akka homaa hin turretti isaanitti dhagahama. Yeroo qabrii keessa turan sanitti yeroo dheeraan hanga fedhe isaan irraa haa darbu, hammam qabrii keessaa akka turan hin beekan. Namni duâ€™™e akka nama rafee waan taâ€™™eef hamma qabrii keessa ture hin beeku. Namni hirriba cimaa saâ€™™aati dheeraaf rafe, hangam akka rafe hin beeku. Saâ€™™aati saddeet osoo rafeellee saâ€™™aati takka waan rafe isatti fakkaata. Namni duâ€™™es osoo waggaa miliyoona tureellee yommuu kaafamu qabrii keessa yeroo gabaabaf waan ture isatti fakkaata. Namoonni duâ€™™an qabrii keessa ciisun yommuu kaafaman akka nama hirribaa dammaqé, eenyutu nu kaase jedhu. Kana ilaalchisee Suuratu Yaasin keessatti ni jedha:

â€œXurumbaan ni afuuffama, yoosu isaan awwaalcha keessaa gara Gooftaa isaanii ariitiin bahuu.Â Ni jedhu, â~Yaa badii keenya! Iddoo hirribaa keenya irraa eenyutu nu dammaqsee?â€™™Â â~Kuni waan Rahmaan waadaa galeedha, Ergamtoonnis dhugaa dubbatanii jiru.â€™™ [jedhama].â€•Â (suuratu Yaasin 36:51-52)

Namoonni duâ€™™an hamma yeroo isaan irra darbee akka hin beekne In sha Allaah caalatti ragaa waliin ibsa suuratu Al-Qiyaamaa jalatti ni ilaalla.

Alhamdulillah Rabbiil aalamiin, Tafsiirri suuratu An-Naaziâ€™™aat asirratti xumuramee jira.

Maddoota:

Tafsiiru Saâ€™™dii-1072

Maâ€™™aariju tafakkuri wadaqaaâ€™™iqu tadabbur-15/45-89, Abdurahmaan Habanka

Tafsiiru Xabarii-24/66-80

Tafsiiru tahriir wa tanwiir-30/95

Tafsiiru Ibn Kasiir-7/474

Tafsiiru Qurxubii-22/40-67

Tafsiir Muyassar-583-584

Zaadul Masiir-1512-3

Dabalataan maddoota armaan olii kana baay’ee isaanii haala salphaan websaayita kanniin irraa online argachuu dandeessu:

<https://qurano.com/ar/79-an-nazi-at/aya-1/>

<https://quran.com/79:1/tafsirs/92>

Date Created

November 17, 2021

Author
jibril-ismael